

LÄNSSTYRELSEN
ÄLVSBORGS LÄN
Planeringsavd
Naturvårdsenh
Björn Risinger
Tel 0521-701 94

BESLUT

1988-04-25
Rek + mö

11.1211-903-87
04-202

BILDANDE AV NATURRESERVATET FURUSTAD

Uppgifter om naturreservatet

Benämning: Naturreservatet Furustad
Kommun: Dals-Ed
Socken: Nössemark
Läge: 20 km norr om Dals-Ed vid sjön Stora Les östsida (jfr bilaga 1)
Kartblad: Ekonomiska kartbladet 10B 1f Valsebo (101 15)
Gränser: Innerkanten av den kraftigt punkstreckade linjen på bifogad karta (bilaga 2); motsvarar fastighetsgränsen. Gräns i Vattenområde i Stora Le enligt 1 kap. 5 § jordabalken.
Fastighet: Valsebo 1:45.
Fastighetsägare, tillika naturvårdsförvaltare: Stiftelsen för Västsvenska Fritidsområden
Servitut: Valsebo 1:45 har vägservitut för utfart mot Valsebo, vilket belastar fastigheten Valsebo 1:24.
Valsebo 1:45 belastas av servitut för två vattentäkter, bad, båtplats med brygga och gångväg till förmån för Valsebo 1:41.
Areal: ca 46 ha

Beskrivning av området

Östsidan av sjön Stora Le hyser ett flertal botaniskt värdefulla odlingsmarker. Kring gården Furustad har berggrunden och odlingen gynnat inslaget av ädla lövträd som ask, lind och lönn.

Gårdens odlingsmarker hyser en rik flora med bl a orkidén brudsporre i stor mängd. En fortsatt hävd är här nödvändig för florans fortbestånd. Några partier av de forna åkrarna och ängarna har successivt blivit lövskog till gagn för den hotade vitryggiga hackspetten, som på senare år utnyttjat området.

Den omgivande skogsmarken i branterna öster om odlingsmarken domineras av hållmarkstallskog med inslag av granskog, som främst förekommer nära inägora och i fuktiga sänkor.

Sundet innanför den tallbevuxna Furustadsön gör Furustad till en naturlig hamn för fritidsbåtar. För kanotister och båtburna turister som färdas på Stora Le är Furustad även en lämplig lägerplats. En stigslinga bör på ett enkelt sätt kunna göra de omgivande

skogspartierna i området mer tillgängliga för friluftslivet.

Området ingår i Dalsland-Nordmarken-området med geografiska bestämmelser enligt naturresurslagen. Stora Le med stränder är riksintresse för naturvård och friluftsliv. I länets naturvårdsplan beskrivs Furustad som ett område med höga naturvärden.

Ärendets handläggning

Länsstyrelsen översände 1975 till dåvarande ägaren, lantbruksnämnden, en promemoria med förslag om naturreservatsbildning för Furustad,

I maj 1978 begärde skogsvårdsstyrelsen och berörda hemmansägare samråd om en skogsbilväg som avsågs gå genom det planerade naturreservatet. Sedan överläggningar om alternativa vägdragningar ägt rum under flera års tid genomfördes i april 1983 anläggningsförrättning för skogsbilvägar i området, varvid skogsbilväg ej drogs genom Furustad.

En inventering av Stora Les östsida 1979 och 1980 utfördes med stöd av medel från naturvårdsverket.

I syfte att bidra till genomförandet av den planerade reservatsbildningen beslutade stiftelsen för Västsvenska fritidsområden i mars 1981 att förvärva Furustadsområdet. Stiftelsen hemställde samtidigt hos länsstyrelsen att området avsätts som naturreservat. I augusti 1982 förklarade stiftelsen sig vara beredd att påta sig ansvaret för naturvårdsförvaltningen av området under förutsättning att statliga beredskapsarbeten kan ställas till förfogande för istandsättnings- och vårdåtgärder. Stiftelsen förnyade i december 1987 sin begäran att naturreservat bildas. Dals Eds kommun har tillstyrkt reservatsbildningen, Naturvårdsverket och Skogsvårdsstyrelsen har tillstyrkt förslaget med vissa justeringar. Skogsvårdsstyrelsen har önskat precisering av frågor rörande skogsskydd. Älvsborgs läns norra jaktvårdsförening har ifrågasatt jaktförbud medan naturvårdsverket framfört att jaktförbudet ej bör omfatta älg. Förslaget har reviderats i enlighet med naturvårdsverkets och skogsvårdsstyrelsens förslag.

Områdets behov av skydd och vård

Barrskogen i området har under lång tid varit i stort opåverkad av modernt skogsbruk. Lövskogen har genom lång tids igenväxning utvecklats till en naturskog med stora faunaskyddsintressen. Skogsmarkerna bör därför lämnas i fri utveckling. De botaniskt rika odlingsmarkerna behöver återkommande hävd för att bibehålla sina värden.

Länsstyrelsens beslut

Det beskrivna området som avgränsas med innerkanten av en punktstreckad linje på bifogad karta (bilaga 2) bör av skäl som ovan nämnts särskilt skyddas och vårdas på grund av sin betydelse för kännedomen om landets natur, sin skönhet och eftersom området är av väsentlig betydelse för allmänhetens friluftsliv. Länsstyrelsen förklarar därför med stöd av 7 § naturvårdslagen (1964:822, omtryckt 1974:1025) området som naturreservat.

Naturreservatets namn skall vara naturreservatet Furustad.

Ändamålet med naturreservatet skall vara att skydda och vårda ett botaniskt värdefullt torpställe vid stranden till Stora Le med möjligheter att utveckla friluftslivet samt att skydda omgivande naturskog med faunaskyddsintressen.

Föreskrifter för naturreservatet

För att trygga ändamålet med naturreservatet förordnar länsstyrelsen med stöd av 8-10 §§ naturvårdslagen och 9-10 §§ naturvårdsförordningen (1976:484) att följande föreskrifter samt bestämmelser om naturvårdsförrättningen skall gälla.

A. Föreskrifter med stöd av 8 § naturvårdslagen om inskränkningar i rätten att förfoga över fastigheter inom naturreservatet.

Utöver vad som eljest gäller är det förbjudet att

1. uppföra helt ny byggnad eller anläggning;
2. anlägga väg eller parkeringsplats;
3. uppföra mast, antenn eller liknande anordning;
4. anlägga mark- eller luftledning;
5. anordna upplag;
6. bedriva täkt av berg, sten, grus, sand, lera, matjord eller torv;
7. gräva, borra, spränga, schakta, muddra, tippa eller fylla ut;
8. dika eller dämna;
9. plöja, harva, eller fräsa mark;
10. sprida gödselmedel eller bekämpningsmedel;
11. röja, gallra, avverka, upparbeta vindfälle, markbereda, plantera, så eller vidta annan skogsbruksåtgärd;
12. jaga annat än älg.

Föreskrifterna A 5, 7, 9 och 11 skall dock ej utgöra hinder för åtgärder som utförs enligt bifogade skötselplan.

B. Föreskrifter med stöd av 9 § naturvårdslagen om skyldighet att tåla visst intrång

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktas tåla att följande anordningar utförs och åtgärder vidtas för att tillgodose ändamålet med naturreservatet, nämligen

1. gränsmärkning av och upplysning om naturreservatet;
2. åtgärder för friluftslivet utförs i enlighet med bifogade skötselplan.

C. Föreskrifter med stöd av 10 § naturvårdslagen om vad allmänheten har att iaktta inom naturreservatet

Utöver vad som eljest gäller är det förbjudet att

1. framföra eller parkera motordrivet fordon;

2. medföra ej kopplad hund;
3. anbringa tavla, skylt, inskrift, affisch eller därmed jämförlig anordning;
4. göra upp eld annat än på särskilt anvisad plats;
5. tälta annat än på särskilt anvisad plats;
6. bryta kvistar eller på annat sätt skada träd och buskar;
7. plocka eller gräva upp blommor, ris, mossor eller lavar;
8. anordna orienteringskontroll.

D. Föreskrifter med stöd av 9 § naturvårdsförordningen rörande naturvårdsförvaltningen av naturreservat

1. Stiftelsen för Västsvenska Fritidsområden skall vara naturvårdsförvaltare.
2. Länsstyrelsen meddelar föreskrifter om naturvårdsförvaltningen genom att fastställa bifogad skötselplan (bilaga 3).

I särskilda fall kan länsstyrelsen, med stöd av 12 § naturvårdslagen, medge undantag från meddelade föreskrifter.

Enligt 37 och 38 §§ naturvårdslagen gäller bl a att den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot föreskrift som meddelats med stöd av 8 eller 10 § samma lag kan dömas till böter eller fängelse i högst sex månader och förpliktas ersätta kostnad som föranleds av gärningen.

Har någon vidtagit åtgärd i strid mot meddelad föreskrift, kan länsstyrelsen med stöd av 39 § naturvårdslagen vid vite förelägga honom om att rätta vad olovligen skett. Länsstyrelsen har vidare möjlighet att hos tingsrätten få handräckning för att åstadkomma rättelse.

Detta beslut kan överklagas hos regeringen (bilaga 4).

Beslut i detta ärende har fattats av länsstyrelsens styrelse. I styrelsens beslut har deltagit landshövdingen samt ledamöterna Rolf Agardtsson, Arne Bengtsson, Mauritz Björnberg, Gunnar Engqvist, Gunnar Högborn, Gerhard Jansson, Eskil Jinnegård, Gösta Johansson, Sten Lundin, Per-Åke Olsson, S Gunnar Peterson och Lars Sundin. I den slutliga handläggningen har deltagit länsrådet Åkerlund samt förste byråingenjören Risinger, föredragande, länsassessorn Josefson, juridiska enheten, biträdande länsarkitekten Tivesten, planenheten, byrådirektören Dalbert, lantmäterienheten, naturvårdsdirektören Rahmn och avdelningsdirektören Bengtsson, naturvårdsenheten samt länsantikvarien Åkerström.

Göte Fridh

Björn Risinger

Bilagor:

1. Översiktskarta
2. Beslutskarta
3. Skötselplan
4. Hur man överklagar